

**БІЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ, БУДІВНИЦТВА ТА
КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Циклова комісія агрономічних та екологічних дисциплін

ЕКОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
здобувачів освіти спеціальності
101 ЕКОЛОГІЯ**

Білгород-Дністровський, 2024

Програма навчальної дисципліни «Екологічна експертиза» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Екологія» для здобувачів освіти зі спеціальності **101 Екологія**

Розробник: Зайченко Марина Дмитрівна, викладач, кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії»

Навчальна програма розглянута та схвалена на засіданні циклової комісії агрономічних та екологічних дисциплін

Протокол № 1 від 28.08.2024 року

Голова циклової комісії Наталія СЛОБОДЯН

Схвалено методичною радою Білгород-Дністровського фахового коледжу природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій

Протокол № 6 від 29.08.2024 року

Голова методичної ради Марина ЗАЙЧЕНКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Компонент освітньої програми, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 3,5 Модулів: 2 Загальна кількість годин: 105	Компонент освітньої програми <i>Цикл дисциплін, які формують спеціальні компетентності</i> Спеціальність <i>101 ЕКОЛОГІЯ</i> Освітньо-професійний ступінь <i>«Фаховий молодший бакалавр»</i>	Обовязкова	
		Рік підготовки:	
		4(3)	-
		Семестр	
		7(5)	-
		Лекційні заняття:	
		45 год.	-
		Лабораторно-практичні заняття	
		20 год.	-
		Самостійна робота	
		40 год.	-
		Курсовий проект	
		-	-
		Індивідуальні заняття:	
		-	-
		Вид контролю:	
		екзамен (7-й семестр)	
		- (заочна форма)	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна передбачена структурно-логічною схемою підготовки фахівців освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» за освітньо-професійною програмою «Екологія».

Міждисциплінарні зв'язки: Основи правознавства, Загальна екологія, Природоохоронне законодавство та екологічне право, Охорона навколишнього середовища, Збалансоване природокористування, Урбоекологія, Виробнича переддипломна практика, Екологія людини, Заповідна справа.

Предметом навчальної дисципліни «Екологічна експертиза» виступають загальні принципи попередження негативного впливу антропогенної діяльності на стан навколишнього середовища і здоров'я людей, та методи оцінки ступеня екологічної безпеки господарської діяльності й екологічної ситуації на окремих територіях і об'єктах.

Метою екологічної експертизи є, з одного боку, попередження негативного впливу антропогенної діяльності на стан навколишнього середовища і здоров'я людей, а, з іншого боку – оцінка ступеня екологічної безпеки господарської діяльності й екологічної ситуації на окремих територіях і об'єктах.

Завдання вивчення навчальної дисципліни «Екологічна експертиза» полягає у з'ясуванні ступня екологічного ризику і безпеки запланованої для здійснення діяльності; проведенні комплексної науково-обґрунтованої оцінки об'єктів експертизи; встановленні відповідності об'єктів експертизи вимогам екологічного законодавства, санітарно-гігієнічним і державним будівельним нормам і правилам; оцінці ефективності і обґрунтованості заходів щодо охорони навколишнього середовища і здоров'я людей, передбачених у проекті; підготовці об'єктивного, всебічного науково-обґрунтованого висновку

Набуті здобувачами освіти компетенції згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Екологія»:

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК 1. Здатність використовувати базові знання з фахових дисциплін у професійній діяльності.

СК 3. Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю.

СК 10. Здатність до участі в реалізації природоохоронних заходів або екологічних проєктів.

Структура навчальної дисципліни є орієнтовною. Під час складання навчальних програм викладачі навчальних закладів можуть вносити обґрунтовані зміни та доповнення в зміст програмного матеріалу і розподіл навчальних годин за темами в межах бюджетного часу, відведеному навчальним планом на вивчення дисципліни. Внесені зміни повинні бути обговорені на засіданні циклової комісії і затверджені заступником директора з навчальної роботи.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Тема 1.1. ЮРИДИЧНІ АСПЕКТИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ.

Завдання і принципи екологічної експертизи, об'єкти і суб'єкти екологічної експертизи, зміст екологічної експертизи.

Практичне заняття 1

Екологічна експертиза: мета, об'єкти, види, завдання та принципи.

Тема 1.2. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Органи державного регулювання та управління в галузі екологічної експертизи, їх компетенції.

Тема 1.3. ФОРМИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Поняття, класифікація форм екологічної експертизи: державна, громадська та спеціальні, їх характеристика.

Тема 1.4. ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА

Умови і підстави проведення державної екологічної експертизи, Шляхи проведення державної екологічної експертизи. Здійснення державної екологічної експертизи. Проведення державної екологічної експертизи екологами-експертними підрозділами, спеціалізованими установами та організаціями Мінекоресурсів України. Фінансування державної екологічної експертизи.

Тема 1.5. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПРОЕКТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Склад документації, алгоритм проведення державної екологічної експертизи проектної документації.

Тема 1.6 КОМПЕТЕНЦІЇ ЕКОЛОГО-ЕКСПЕРТНИХ ОРГАНІВ СИСТЕМИ МІНІСТЕРСТВА ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

Компетенції Управління державної екологічної експертизи Міністерства екології та природних ресурсів України, компетенції екологами-експертних підрозділів місцевих органів Мінекоресурсів України, компетенції Державних екологічних інспекцій Чорного і Азовського морів Мінекоресурсів України.

Тема 1.7. ПРИРОДООХОРОННІ ПОКАЗНИКИ, ЩО ОЦІНЮЮТЬСЯ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ДЕРЖАВНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Перелік природоохоронних показників, що оцінюються при здійсненні

державної екологічної експертизи, їх характеристика.

Тема 1.8. ВИМОГИ ДО СКЛАДУ ДОКУМЕНТАЦІЇ, ЩО ПОДАЄТЬСЯ НА ДЕРЖАВНУ ЕКОЛОГІЧНУ ЕКСПЕРТИЗУ

Зміст документації її перелік, характеристика документації, що подається на державну екологічну експертизу.

Тема 1.9 ЕКОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА ДІЮЧИХ ОБ'ЄКТІВ І КОМПЛЕКСІВ, СИТУАЦІЙ НА ПЕВНИХ ТЕРИТОРІЯХ.

Практичне виконання оцінки екологічної ситуації на певних територіях та діючих об'єктах, порядок дій.

Тема 1.10 ЕКОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА ДОКУМЕНТАЦІЇ ПО ВПРОВАДЖЕННЮ НОВОЇ ТЕХНІКИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ, МАТЕРІАЛІВ ТА РЕЧОВИН.

Необхідність і доцільність проведення екологічної експертизи документації по впровадженню нової техніки та технологій, матеріалів та речовин, шляхи та алгоритм проведення.

Практичне заняття 2

Вивчення показників та вимог документації до проведення державної екологічної експертизи.

Тема 1.11 ПРОВЕДЕННЯ КОМПЛЕКСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОГРАМ І ПРОЄКТІВ БУДІВНИЦТВА

Робоча документація комплексної екологічної експертизи, алгоритм проведення, показники за якими здійснюється оцінка інвестиційних програм і проєктів будівництва, організація проведення комплексної державної експертизи.

Тема 1.12 ВИСНОВКИ ДЕРЖАВНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Строки впровадження державної екологічної експертизи і термін дії її висновку. Визначення висновків державної екологічної експертизи недійсними. Оскарження рішень, прийнятих на підстави висновків державної екологічної експертизи.

Тема 1.13 ГРОМАДСЬКА ЕКОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА

Суб'єкти та об'єкти проведення громадської екологічної експертизи. Оголошення заяви про проведення громадської екологічної експертизи. Висновки громадської екологічної експертизи. Фінансування громадської екологічної експертизи.

Тема 1.14 СПЕЦІАЛЬНІ ЕКОЛОГІЧНІ ЕКСПЕРТИЗИ

Суб'єкти та об'єкти проведення спеціальних екологічних експертиз. Види

спеціальних екологічних експертиз, особливості їх проведення.

Тема 1.15 СТАТУС ЕКСПЕРТА ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Вимоги до експертів екологічної експертизи, права та обов'язки експертів екологічної експертизи. Відповідальність експерта за порушення законодавства про екологічну експертизу. Гарантії прав експерта екологічної експертизи.

Тема 1.16 ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗАМОВНИКІВ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Права замовників екологічної експертизи та їх обов'язки при проведенні екологічної експертизи.

МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В УКРАЇНІ

Тема 2.1. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЕКОЛОГО-ПРАВОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ СТАНДАРТІВ

Поняття та типи стандартів, процес розробки стандартів, види експертизи та критерії оцінки стандартів, еколого-правова експертиза, інтегрований підхід до експертизи, порядок здійснення екологічної експертизи стандартів.

Тема 2.2. ОЦІНКА МАТЕРІАЛІВ ВПЛИВУ ДІЯЛЬНОСТІ, ЩО ПЛАНУЄТЬСЯ, НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ НА РІЗНИХ СТАДІЯХ ПРОЕКТУВАННЯ

Поняття, мета та задачі ОВНС, нормативно-правова база проведення ОВНС, зміст матеріалів та здійснення ОВНС, порядок розробки матеріалів ОВНС. Стадії комплексної ОВНС. Загальна характеристика об'єктів проектування і господарської діяльності в зонах їхнього впливу. Загальні вимоги при оцінці впливів. Заява про екологічні наслідки діяльності.

Практичне заняття 3

Методи оцінки впливу на навколишнє природне середовище (НПС). Метод морфологічного аналізу

Тема 2.3. ОСОБЛИВОСТІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПРОЕКТНИХ МАТЕРІАЛІВ ПО ЗАХОРОНЕННЮ ТОКСИЧНИХ ВІДХОДІВ

Характеристика промислових відходів, методи їх утилізації та алгоритм проведення екологічної експертизи проектних матеріалів по захороненню токсичних відходів.

Практичне заняття 4

Оцінка ризику захоронення токсичних відходів з використанням методу контрольних списків

Тема 2.4. ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПРОЕКТІВ МЕЛІОРАТИВНОГО БУДІВНИЦТВА

Особливості екологічної експертизи проектів меліоративного будівництва. Напрямки здійснення екологічної експертизи проектів меліоративного будівництва. Екологічна оцінка якості зрошувальної води. Визначення придатності територій для зрошення.

Практичне заняття 5

Використання методу Бателле для визначення оцінки впливу на навколишнє природне середовище.

Практичне заняття 6

Екологічна оцінка проектів господарської діяльності. Матриця Л. Леопольда для екологічної оцінки проектів господарської діяльності.

Тема 2.5. РОЗВИТОК СИСТЕМ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ В СВІТІ

Поняття екологічної оцінки. Системи екологічної оцінки, прийняті в різних країнах, їх характеристика. Заява про оцінку впливу на навколишнє середовище (ЗВНС). Хвилі поширення екологічної оцінки.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА»

Назви модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	загальний обсяг	аудиторні		самостійна робота	загальний обсяг	аудиторні		самостійна робота		
		всього	з них			всього	з них			
			теоретичні				практичні		теоретичні	практичні
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ										
Тема 1.1. Юридичні аспекти екологічної експертизи	8	4	2	2	4					
Тема 1.2. Державне регулювання та управління в галузі екологічної експертизи	6	2	2		4					
Тема 1.3. Форми екологічної	2	2	2							

експертизи										
Тема 1.4. Державна екологічна експертиза	2	2	2							
Тема 1.5. Організація проведення державної екологічної експертизи проектної документації	2	2	2							
Тема 1.6 Компетенції еколого-експертних органів системи міністерства екології та природних ресурсів України	6	2	2		4					
Тема 1.7. Природоохоронні показники, що оцінюються при здійсненні державної екологічної експертизи	2	2	2							
Тема 1.8. Вимоги до складу документації, що подається на державну екологічну експертизу	2	2	2							
Тема 1.9 Екологічна експертиза діючих об'єктів і комплексів, ситуацій на певних територіях.	2	2	2							
Тема 1.10 Екологічна експертиза документації по впровадженню нової техніки та технологій, матеріалів та речовин.	8	4	2	2	4					
Тема 1.11 Проведення комплексної державної експертизи інвестиційних програм і проектів будівництва	2	2	2							
Тема 1.12 Висновки державної експертизи	2	2	2							
Тема 1.13 Громадська екологічна експертиза	6	2	2		4					
Тема 1.14 Спеціальні екологічні експертизи	2	2	2							
Тема 1.15 Статус експерта екологічної експертизи	2	2	2							
Тема 1.16 Права та обов'язки замовників екологічної	2	2	2							

експертизи										
Разом з першого модулю	56	36	32	4	20					
МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В УКРАЇНІ										
Тема 2.1. Методика проведення еколого-правової експертизи стандартів	12	2	2		10					
Тема 2.2. Оцінка матеріалів впливу діяльності, що планується, на навколишнє середовище на різних стадіях проектування	18	8	4	4	10					
Тема 2.3. Особливості екологічної експертизи проектних матеріалів по захороненню токсичних відходів	6	6	2	4						
Тема 2.4. Екологічної експертизи проектів меліоративного будівництва	10	10	2	8						
Тема 2.5. Розвиток систем екологічної оцінки в світі	3	3	3							
Разом з другого модулю	49	29	13	16	20					
Загалом годин	105	65	45	20	40					

5. МЕТОДИ ТА ФОРМИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

Словесні методи (бесіда, розповідь, пояснення, лекції тощо) характерні тим, що інформацію для засвоєння здобувач освіти отримує вербальними засобами, тобто через слово.

Наочні методи - інформація для засвоєння одержується на основі сенсорно-apperцептивної діяльності (демонстрування, ілюстрації, показ об'єкта, моделі).

Практичні методи. Суть їх у тому, що шляхом виконання практичних дій здобувач освіти отримує деяку інформацію, яку аналізує, робить висновок і приходить до тих знань, які необхідно засвоїти. Особливість методу в тому, що діяльність з одержання знань накладається в часі на діяльність з їх застосування.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.

1. Бесіда, або діалог з аудиторією. Ставиться серія запитань, які потребують відповіді. Це дає можливість зрозуміти, чи готові здобувачі освіти сприймати новий матеріал, чи їх потрібно активізувати. Практика підказує, що здобувачі освіти ідуть на заняття не підготовлені, але коли знають, що буде опитування – готуються. Разом з тим це дає можливість виявити прогалини, що важливо не стільки для здобувача освіти, як для викладача.

2. Сократична бесіда. Ставиться серія запитань, які дають можливість здобувачу освіти дати не повну відповідь, що спонукає з зацікавленістю сприймати новий матеріал.

3. Проблемне заняття. Висловлюється проблема, з метою викликати зацікавленість у здобувачів освіти. Цей вид інтерактивних технологій можна використовувати після опрацювання серії занять, бо здобувачі освіти вже повинні мати багаж знань.

4. Дискусія. Відбувається активний обмін думками. Це різновид

проблемних лекцій. Проводяться ділові ігри, самостійна робота. Лекція-дискусія дає можливість охопити складний, великий за обсягом і найбільш вдалий матеріал.

5. Аналіз конкретних ситуацій. Береться конкретна ситуація з життя (професійна діяльність, соціум тощо) і вирішується різними шляхами. Сьогодні неможливо навчати здобувача освіти старими методами. Знань стало так багато, професійні навички стали настільки багатоманітними, що їх неможливо передати в повному обсязі в межах традиційних методів, шляхом ретрансляції, позбавленої емоційності.

6. Заняття з використанням техніки зворотного зв'язку. Після подачі лекції починається її обговорення. З'ясовується наскільки здобувачі освіти зрозуміли матеріал.

7. Метод «заверши фразу». Здобувач освіти може продовжувати її своїми словами, а не так як у конспекті.

8. Консультація. Для індивідуальної роботи зі здобувачами освіти використовую пояснення.

6. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

За місцем у навчальному процесі розрізняють **вхідний, поточний, періодичний, підсумковий види контролю.**

Вхідний контроль – використовують перед вивченням нової теми на початку семестру для з'ясування загального рівня підготовки здобувачів освіти з дисципліни, щоб передбачити організацію їх навчально-пізнавальної діяльності.

Поточний контроль – спостереження викладача за навчальною діяльністю здобувачів освіти на занятті. Метою його є отримання оперативних даних про рівень знань здобувачів освіти і якість навчальної роботи на занятті, оптимізація управління навчальним процесом.

Періодичний (тематичний) контроль – виявлення й оцінювання засвоєних на кількох попередніх заняттях знань, умінь здобувачів освіти з метою визначення, наскільки успішно вони володіють системою знань, чи відповідають ці знання програмі. Різновидом періодичного є **тематичний контроль**, що полягає у перевірці та оцінюванні знань здобувачів освіти з кожної теми і спрямований на те, щоб усі належно засвоїли кожен тему.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці семестру або навчального року. Підсумкову оцінку за семестр виставляють за результатами тематичного оцінювання, за рік – на основі семестрових оцінок.

Навчальні досягнення здобувачів освіти з навчальної дисципліни «Екологічна експертиза» оцінюватися за кредитно-трансферною системою ЄКТС, в основу якої покладено принцип прозорості, об'єктивності, індивідуальності та певної уніфікованості. Головне завдання при цьому – досягти найбільш ефективного та об'єктивного оцінювання, яке повинне одночасно виконувати контролюючу й мотивуючу функції.

Кожен модуль включає лекційні та практичні заняття, самостійну роботу.

Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід до виконання завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – Екзамен – 7-й (5-й) семестр 4-го (3-го) року навчання, (денна форма).

7. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється відповідно до Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти у Білгород-Дністровському фаховому коледжі природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій.

Формою семестрової атестації є диференційований залік.

Результати навчання здобувачів фахової передвищої освіти Коледжу з теоретичної та практичної підготовки можуть оцінюватись за 100-бальною шкалою, оцінкою в ЄКТС.

Відповідно рейтинг здобувача освіти із засвоєння навчальної дисципліни може складатися з рейтингу з навчальної роботи – 70 балів та рейтингу з атестації – 30 балів. Таким чином, на оцінювання засвоєння змістових модулів, на які поділяється навчальний матеріал дисципліни, передбачається 70 балів. Рейтингові оцінки із змістових модулів, як і рейтинг з атестації, теж обчислюються за 100-бальною шкалою.

Для занесення оцінок до екзаменаційної відомості, індивідуального навчального плану здобувача освіти (залікової книжки) та журналу рейтингової оцінки знань здобувача освіти його рейтинг з різних видів навчальної роботи у балах переводиться у національну та ЄКТС (Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система) оцінки згідно з таблицею.

Відповідність результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Оцінка ЄКТС	Сума балів за 100 бальною шкалою	Національна шкала (12-бальна)	Національна шкала (4-бальна)	Рівень компетентності	Критерії оцінювання
A	90 – 100 (відмінно)	12-10	відмінно	Високий рівень	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для ухвалення рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.
B	85 – 89 (дуже добре)	9-8	добре	Достатній рівень	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
C	75 – 84 (добре)	7			Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
D	70 – 74 (задовільно)	6-5	задовільно	Середній рівень	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
E	60 – 69 (достатньо)	4			Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
FX	35 – 59 (незадовільно)	3	незадовільно	Початковий рівень	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
F	1 – 34 (незадовільно)	2			Здобувач освіти володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.
		1			Учень володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються учнем окремими словами чи реченнями.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

1. Програма навчальної дисципліни «Екологічна експертиза».
2. Силабус навчальної дисципліни «Екологічна експертиза».
3. Робоча навчальна програма
4. Конспект лекцій
5. Методичні вказівки до виконання практичних занять
6. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи
7. Матеріали з контролю знань студентів:
8. Презентації, додатковий навчальний матеріал.

Вивчення дисципліни здобувачами освіти передбачає вміння використовувати різні інформаційні ресурси: опубліковану українську та іноземну літературу (нормативні документи, підручники, навчальні посібники, наукові періодичні та монографічні видання, словники, довідники тощо), методичну літературу та Інтернет-джерела.

9.РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

1. Екологічна експертиза: конспект лекцій / Ольга Анатоліївна КАРАЇМ. – Луцьк: Вежа-Друк, 2017 – 96 с.
2. Гончаренко Г.Г. "Екологічна експертиза: теорія і практика". - Київ: Наукова думка, 2018. - 320 с.
3. Коваленко К.К., Лисенко Л.Л. "Методологія екологічної експертизи". - Харків: Видавництво ХНУ, 2019. - 280 с.
4. Мельник М.М., Ткаченко Т.Т. "Екологічна експертиза: сучасні підходи". - Дніпро: ДНУ, 2020. - 300 с.
5. Довженко Д.Д. "Екологічна експертиза: правові аспекти". - Запоріжжя: ЗНУ, 2021. - 290 с.

Допоміжна

1. Екологічне право: навч. посіб./за ред. к.ю.н., доц. Т.П. Устименко.— Київ: Правова єдність, 2016.— 290 с.
2. Екологічне право України : курс лекцій / за ред. д-ра юрид. наук, проф. кафедри аграрного, земельного та екологічного права НУОЮА» Каракаша І. І. — Одеса : 2020. — 321 с.
3. Екологічне право: навчально-методичний посібник для студентів денної та заочної форми навчання / Демчук Т.І., Борденюк О.В., Шелудяков Р.С. Чернівці, 2021. 100 с
4. Скиба Ю. А. Моніторинг довкілля : навч. посібн. / Ю. А. Скиба, О.М. Лазебна; рец. : А. П. Галкін [та ін.]. — К. : Каравела, 2013. — 216с.
5. Законодавство України / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua/>
6. Екологічна експертиза. Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи студентами 4-го курсу денної та заочної форм навчання агрономічного факультету галузі знань 0401 – «Природничі науки» напряму підготовки 6.040106 – «Екологія, охорона навколишнього природного середовища та збалансоване природокористування» за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Бакалавр» / укладачі:

Мудрак Г.В., Мушинська В.І. – Вінниця: ВНАУ, 2017. – 34 с.

7. Екологічна експертиза. Методичні вказівки до виконання практичних та самостійних робіт студентами агрономічного факультету денної та заочної форм навчання галузі знань 0401 "Природничі науки" напряму підготовки 6.040106 – "Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування" освітньо-кваліфікаційного рівня "Бакалавр" / Г.В. Мудрак, В.І. Вергеліс. Перевидання. – Вінниця: ВНАУ, 2018 – 88 с

8. ДСТУ ISO 14001-97 Системи управління навколишнім середовищем. Склад та опис елементів і настанови щодо їх застосування.

9. ДСТУ ISO 14004-97 Системи управління навколишнім середовищем. Загальні настанови щодо принципів управління, систем та засобів забезпечення.

10. ДСТУ ISO 14010-97 Настанови щодо здійснення екологічного аудиту. Загальні принципи.

11. ДСТУ ISO 14011-97 Настанови щодо здійснення екологічного аудиту. Процедури аудиту. Аудит систем управління навколишнім середовищем.

12. ДСТУ ISO 14012-97 Настанови щодо здійснення екологічного аудиту: Кваліфікаційні вимоги до аудиторів з екології